

קורס ACI מס' 6, 'סוטרת להב היהלום'

על פי שיעוריו של גשה מייקל רואק'

עריכה, תרגום והגשה

לאמה דבורה-הלה

קיבוץ שפיים, יוני 2005

שיעור 3, חלק ב'

(מנדלה)

ארבעת הגופים של הבודהה

מה שיותר חשוב בשבילנו כרגע, זה לתאר קצת את הגופים של הבודהה, והייתי רוצה קצת להיכנס לזה. ולמה זה חשוב? כי כולנו נהיה יום אחד [בודהה], אז שנדע איזה יצורים שמימיים נהייה, שנדע להסתדר עם כל הגופים האלה. ☺

הגוף הפיזי של הבודהה

הראשון זה - רופקאיה - **Rupakaya**.

ורופקאיה -

Rupa - זה צורה בסנסקריט.

ו- **Kaya** - זה גוף.

אז רופקאיה - זה הגוף הפיזי של הבודהה.

ולגוף הפיזי של הבודהה יש כמה אספקטים:

1. גוף המופע

והראשון שבהם - זה ה- **Nirmanakaya**,

וְנִרְמַנְקַאיה בטיבטית - זה **Trulku**.

חיזרו אחריו:

Trul ku

זה בטיבטית. הם אומרים 'טולקו', הם מבליעים את הריש, ובסנסקריט זה **Nirmanakaya**.

יש לאמות שהם גלגול של ישות מוארת, אז הם טולקו.

אז בעברית אנחנו נקרא לזה 'גוף המופע'. זה הגוף שבו הבודהה מופיע.

זה בית שלקוח מתוך תפילה, והתפילה הזאת מתארת את כל הגופים של הבודהה, שאנחנו נהפוך להם תוך כדי התרגול.

שכך יהיה לנו טוב ונזכה במהרה
בגוף המלאך השולחת עצמה,

**במגוון של גופים, אל מגוון יקומים,
במגוון כישורים ובאופנים לא צפויים,
הבאים בהמון על מנת להגשים,
כל מגוון משאלות שבלב היצורים.**

הבתים האלה מתארים את הגוף הפיזי של הבודהה.

שאלה מהקהל: מאיפה המקור של הבתים האלו?

המורה: זה לקוח מטנטרה, מהבודהה עצמו. היעוד שלנו להפוך למלאכים, ומלאכים זה כרגע מילה נרדפת לבודהה; להפוך לבודהה שיכול להופיע על אלפי פלנטות, ויכול להופיע באיזה צורה שעוזרת לאחרים.

עוד פעם אני מקריאה:

**שכך יהיה לנו טוב ונזכה במהרה
בגוף המלאך השולחת עצמה,
במגוון של גופים, אל מגוון יקומים,
במגוון כישורים ובאופנים לא צפויים,
הבאים בהמון על מנת להגשים,
כל מגוון משאלות שבלב היצורים.**

את מי מתארים כאן?

מהקהל: את הלאמה.

המורה: את הבודהה. את המלאך שהיא הבודהה, ומגיעה לכל היצורים, ומופיעה בפניהם באופן שבו מתאים. זה יכול להיות האישה הזקנה שעולה לאוטובוס, זורקת לך איזה מילה ונעלמת, או הרישורש של הגלים כשאתה יושב על שפת הים, ופתאום יש לך תובנה.

הבודהה מופיע בפנינו בדיוק באופן שבו אנחנו צריכים, מתי שאנחנו צריכים, איך שאנחנו צריכים, ואם הגיע זמננו לשמוע דהרמה, אז הבודהה יופיע כמישהו שנותן שיעור דהרמה. מה שיקדם אותנו בדרך הרוחנית. הבודהה שולח את עצמו במגוון של צורות ובמגוון של אופנים, באופנים לא צפויים – כי הוא באופן ספונטני יודע מה כל יצור צריך, ובאופן סימולטני מופיע בפני כל היצורים באופן שהם צריכים.

שאלה מהקהל: אז את מופע של הבודהה בשבילנו?

המורה: על מה מדברים פה? מדברים פה על גוף המופע. מדברים פה על הנירמנקאָה – על הגוף שבו הבודהה מופיע בפני היצורים כדי לעזור לכל יצור ויצור.

יש גם תיאורים של איך הבודהה מופיע; הם מתארים את זה כמו שהירח משתקף בשלולית של מים, באופן ספונטני וסימולטני. כשהירח מופיע בשמים, כל שלולית מים משקפת אותו. זאת אומרת, הוא מופיע לכל היצורים באופן סימולטני.

נירמנקאיה ראשית.

עכשיו, יש לבודהה גם נירמנקאיה ראשית.

דיברנו על גוף המופע של הבודהה, שמופיע לכל יצור, ואיך שהיצור צריך באותו רגע. יש גם הנירמנקאיה הראשית – אז זה הגוף שמופיע כשהבודהה מגיע להארה, יושב שם תחת העץ, וזה עם הסימנים, מה שדיברנו קודם. זה נירמנקאיה ראשית.

עד כאן גוף המופע.

2. גוף העונג

הגוף השני של הבודהה, שגם הוא בתוך הרופאקאיה, בתוך הקטגוריה של גוף הצורה, הגוף הפיזי, זה הסמבוגקאיה Sambhogakaya, ובטיבטית זה

Long ku

אז חזרו אחרי: *Long ku, Long ku*, סמבוגקאיה.

שמתם לב – *Ku* חוזר. היה קודם *Ku*, ועכשיו *Ku*.

Ku – זה המילה לגוף,

אבל בטיבטית יש מערכות מקבילות של מילים. ויש מילים בשביל הבודהה, ויש מילים בשביל אנשים רגילים. הגוף שלנו הוא לא *Ku*. הגוף שלנו הוא *Lu*, הגוף של הבודהה הוא *Ku*.

Long ku - גוף העונג בעברית, זה סמבוגקאיה.

מה זה הסמבוגקאיה?

זה גם גוף פיזי של הבודהה. לא זה שמופיע בפנינו, אלא זה הגוף שבו הבודהה רואה את עצמו כשהוא יושב בגן עדן שלו. זה גוף המופע הנשגב של הבודהה. רק אנשים שראו ריקות ישירות, האֵריות, יכולים לראות את הצורה הזאת של הבודהה.

ההבדל בין זה שהולך על המים, וזה שמסוגל לראות מישהו אחר הולך על מים, הוא לא גדול. זה נכון שאדם רגיל לא יכול להלך על מים, וזה גם נכון שאדם רגיל לא יראה אחרים מהלכים על מים. כדי שאדם שעומד על שפת הכנרת יהיה מסוגל לראות ישו הולך על המים, הוא כבר צריך להיות די קרוב, לרמה של ישו. אם אין לו מספיק חסד בתוכו, אז כשישו יפגין את הנס, הוא בדיוק יסתכל אחורה לרגע, ולא יראה.

בגלל זה אנחנו רואים את הדאלאי לאמה כגבר טיבטי מזדקן, מה שלא אומר שזה מה שהוא רואה את עצמו. כי אם הוא בודהה, אז הוא רואה את עצמו כסמבוגקאיה, שזה גוף שעשוי מאור, גוף יפיפה, מדהים, שלא מזדקן, שהוא לא מת, שהוא תמידי. הוא תמיד מופיע בצורה כזאת, וזה מה שהוא חווה מעצמו.

כן.

שאלה: מה זאת אומרת הוא קבוע?

המורה: הגוף הזה, כל עוד יש סמסרה, הוא נשאר. כי הבודהה ...

שאלה: הוא מייצר כל הזמן את הקארמה הטובה שלו, אז הוא יישאר באופן קבוע.

המורה: בדיוק, בדיוק

מהקהל: זאת אומרת, הוא קבוע.

המורה: הוא לא מת.

מהקהל: הוא 'משתנה קבוע'.

המורה: הוא 'משתנה קבוע', כן. יש לו כל הזמן את הסיבות להיראות ככה.

חמישה מאפיינים של גוף העונג

אז זה גוף העונג, ומה שמציין אותו - זה חמישה מאפיינים:

א. אחד זה המקום – המקום הוא תמיד אותו דבר, והמקום זה הגן עדן של הבודהה שנקרא *Okmin* בטיבטית.

འོག་མིན།

Okmin

Okmin פירושו שאין שום דבר מעליו.

יש כל מיני רמות של גן עדן. זה הכי גבוה שיש. אז זה א' - שהוא יושב תמיד באותו מקום, וזה הגן עדן הנשגב של הבודהה.

ב. שנית - יש לו פמליה של תלמידים שהם בודהיסטות, אריות ומעלה, ושמה הבודהה לא פוגש יצורים אחרים. בגן עדן שלו הוא לא פוגש אנשים שלא ראו ריקות.

מהקהל: אז איך הוא יכול לעזור, אם הוא לא רואה סבל?

המורה: הוא יכול לראות שאת עוד לא מבינה שאת מלאך. הוא יכול לראות שאנחנו אולי אחוזים בתפיסה שגויה וסובלת. זה לא אומר שהוא רואה אותנו כיצורים עם סבל.

אז זה הדבר השני, זה הפמליה שמלווה אותו, וזה תמיד אריות בודהיסטות ברמה גבוהה.

כשאני באה לקן רינפוצ'ה, כשאני נכנסת, הוא מסתכל עלי בעיניים זורחות, ומה שזה אומר, שאם אנחנו עושים את העבודה ועושים אותה נכון, אז כל מי שיקיף אותנו, יהיו מה?

מהקהל: בודהיסטות ואריות.

המורה: בודהיסטות ואריות.

מהקהל: אפשר לשאול אותך שאלה?

המורה: כן.

מהקהל: את מדברת בביטחון, שיש לך ביטחון שקן רינפוצ'ה הוא בודהה. מאיפה את שאבת את הביטחון הזה?

המורה: יש לזה כמה רבדים של תשובות. אני חושבת שאני אסתפק כרגע בלהגיד שהוא ריק, ולכן זה שאני רואה בו בודהה, זה לא אומר שמישהו אחר יראה בו בודהה, וגם לקח זמן עד שראיתי בודהה. אני אשאיר לכם לבשל את זה. רק נישאר בזה שהוא ריק. מצד עצמו הוא לא ככה והוא לא אחרת.

אז אמרנו שיש לו את המקום. אמרנו שיש לו את מעגל התלמידים.

ג. הדבר השלישי זה הסימנים; ל *Long ku* יש את הסימנים המיוחדים.

ד. אחר כך יש לו דהרמה – הבודהה בגן עדן שלו, לתלמידים שלו מלמד רק מהינה דהרמה.

ה. והדבר החמישי זה זמן – גוף העונג של הבודהה, שזה הבודהה שיושב בגן עדן שלו, נשאר שמה כל עוד יש סמסרה. כל עוד יש יצור אחד שסובל, הוא נשאר. ברגע שאין אף אחד שסובל, אין סיבה לגוף הזה, אז הוא יכול לאסוף אותו.

הבודהה לא צריך גוף. הגוף שלו, זה בשבילנו.

שאלה מהקהל: העולם שלנו זה סמסרה. יש עולמות בלי סמסרה?

המורה: יש עולמות שהם טהורים.

שאלה מהקהל: אז שמה אין לו מופע?

המורה: שמה לא צריך את הגוף בשר ודם. הסמבוגקאיה הוא בעולם שהוא טהור.

שאלה מהקהל: זאת אומרת, הוא מופיע רק בעולמות שהם לא טהורים?

המורה: הנירמנקאיה, כן.

שאלה מהקהל: אז למה הוא צריך את זה בכלל בעולם הטהור?

המורה: בשביל האריות והבודהיסטות, שהם עוד לא בודהות.

המעשים של הבודהה

מה זה המעשים של הבודהה? מה עושה הבודהה?

- כל מעשה חסד ביקום, זה מעשה של הבודהה.
- כל teaching שבא ללמד אנשים להיות טובים, הוא teaching של הבודהה, גם אם זה יהדות, אם זה איסלאם, אם זה נצרות.

כל teaching שמלמד אנשים להיות יותר טובים ומקרב אותם להארה, הוא teaching של הבודהה, והבודהה מופיע בפני אנשים לפי הרמה שמתאימה להם. אז אם מישהו מתחבר עם יהדות, הבודהה יופיע בפניו כמורה יהודי. אם מישהו מתחבר עם איסלאם ... הבודהה יופיע לפי הקארמה של היצורים.

אז כל מה שמקדם אנשים לכיוון של הארה, זה מעשים של הבודהה.

הסיבות לגופים של הבודהה

מה מייצר את הגוף הפיזי של הבודהה?

אתם זוכרים שאנחנו עושים בסוף השיעור

**בזכות עשייתו זו הברוכה
ישלימו נא כל אחי לבריאה
מכלולים של חסד ושל חוכמה,**

**ובכך לו יזכו
בגופים נשגבים
אשר משני אלו
הם [נובעים].**

הגופים הנשגבים זה מה שאנחנו מדברים בשיעור הזה. גוף הצורה של הבודהה, נובע ממה? **מהחסד.** דיברנו על מכלולים של חסד ושל חוכמה.

- המכלולים של החסד - הם הסיבה הקארמית לייצר את הגוף הפיזי של הבודהה.
- המכלולים של החוכמה - מייצרים את הגוף המנטאלי של הבודהה.

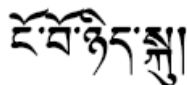
החוכמה והחסד, המיזוגים האלה, מתבטאים בעונג מדהים, וזה המטרה שלנו בתרגול שלנו – להגיע למצב העונג הנשגב הזה של הבודהה. הבודהה בסמבוגקאיה שלו או שלה, זה איפה שהם נמצאים בעונג מדהים נשגב מבינה.

עכשיו

הגוף המנטאלי של הבודהה

יש לנו עוד שני גופים, גוף שלישי ורביעי.

3. גוף התמצית

Ngo wo nyi ku

אז זה הסוּבְּהוּוֹקְאִיָּה - Svabhavakaya.

אז הדבר הראשון שהוא חלק מהסוּבְּהוּוֹקְאִיָּה זה הריקות.
והדבר השני זה ההיפסקויות – Cessations.

טבע הבודהה - הריקות שלו

לכולנו יש את הריקות כרגע. היא עוד לא נקראת סוּבְּהוּוֹקְאִיָּה כרגע. כרגע יש לנו ריקות של אדם לא טהור, והריקות הזאת תהפוך לריקות של הבודהה כשנהפוך לבודהה.

Buddha nature - זה זה. עכשיו, כשאנשים אומרים Buddha nature או 'הטבע של הבודהה', אז יש לנו מן דימוי כאילו יש לנו איזה מן זרע קטן מאוד טהור בפנים, והוא רק קצת מכוסה בכלוך, ואם אנחנו ננקה, נגלה את הזרע...

אז הדימוי הוא של משהו שיש, אבל זה משהו שאין. בגלל זה, הבודהיזם מתווכח מאוד עם הרעיון של נשמה. אז כן, נכון, יש לנו את ההמשכיות הזאת מגלגול לגלגול, אבל לא במובן הנשמה, כי 'נשמה' - רובנו כשחושבים על נשמה, חושבים על משהו שישנו שם, איזשהו משהו שישנו שם, לא יודעים איפה; בגוף, בתודעה - משהו. אז אנחנו אומרים: לא! זה הריקות. זה מה שיש לנו, וזה הפוטנציאליות הטהורה!

הסיבה שאנחנו מופיעים כרגע בעיני עצמנו ככה, זה בגלל שזה ההשלכה שנכפית עלינו על ידי התודעה שלנו, כתוצאה מהקארמה הלא טהורה שצברנו. וברגע שנטהר את כל הדברים האלה מהקארמה, אז כל הדברים הלא טהורים שאנחנו משליכים, לא נצטרך להשליך. לעומת זה יהיה לנו רק השלכות טהורות, ואז נראה את עצמנו בגוף העונג השמימי של הבודהה, יושבים שמה בגן עדן, זוהרים.

אז לא להתבלבל. לא לחשוב שיש לכם איזה זרע שמה, כי אין לכם.

מה שאין לכם זה מה שיביא אתכם להיות בודהה; מה שאין בנו.

ההיפסקויות של הבודהה

אז הדבר הראשון שהוא חלק מהסוּבְּהוּוֹקְאִיָּה - זה הריקות.
והדבר השני, וזה יש רק לבודהה ולא לנו - וזה ההיפסקויות.

מה נפסק אצל הבודהה?

מהקהל: הנגעים הרוחניים.

המורה: הנגעים הרוחניים נפסקים לגמרי, והבורות שלו נגמרת לגמרי. אין לו יותר נגעים רוחניים, ואין לו יותר בורות, וההיפסקות הזאת היא פרמננטית, היא בלתי חוזרת. הדברים האלה נעלמים, ואין יותר.

שני הדברים, גם ריקות וגם היפסקות, זה דברים שאין. אין קיום עצמי, ואין נגעים רוחניים. כשאנחנו אומרים שיש לו היפסקות, זה בעצם היעדר של נגעים רוחניים, היעדר של בורות. אז הדברים שאין לו.

מהקהל: זה לא נכון להגיד שאין לו קארמה?

המורה: זה נכון ולא נכון. עדיין החוקיות של הקארמה פועלת גם על הבודהה, אבל אז לא קוראים לזה כבר קארמה, כי בדרך כלל 'קארמה' - משתמשים במונח השלילי.

מהקהל: אבל הקארמה שלו נגמרה כאלו?

המורה: הקארמה השלילית נגמרה.

הבודהה הוא לא יצור שאין לו סיבה. צריך שיהיה לו סיבה, והסיבה שלו קשורה במעשי החסד שהוא עושה. הוא כל הזמן עושה חסד, מה שמקיים אותו כבודהה. הלונגקו, למשל, הוא תוצאה של מעשי החסד. זוכרים? אז הוא כל הזמן עושה חסד וזו הסיבה לקיומו, והוא מתמיד בקיום הזה כי כל מה שהוא עושה זה המון חסד.

אז כאמור, היפסקויות של הנגעים הרוחניים ושל הבורות שלו.

האספקט הזה של הבודהה, הסובבהווקאיה – זה האספקט שהכי חשוב לנו, כי זה מה שמאפשר לנו להגיע להארה.

בגלל שאין לנו שום טבע עצמי משלנו; אנחנו לא טובים, אנחנו לא קצרים, אנחנו לא ארוכים, אנחנו לא נידונים למות - אין לנו שום דבר שהוא טבעי לנו, שזה הטבע שלנו.

אנחנו ריקים לחלוטין מכל טבע עצמי, ולכן אם נלמד איך לטהר את התודעה, נוכל לצאת מעולם של סבל.

מהקהל: ממתים? מילדים? ממתים כל הדבר הזה? כשנולד ילד, ומה אז?

המורה: כשנולד ילד, הוא לא טבולה ראסה¹. המינד היה קיים לפני זה, והיה לו גלגולים קודמים. אז אם הוא נולד ילד, סימן שהוא עדיין בעולם הסובל כי יצור שהוא כבר לא סובל, הוא לא נולד בגוף אנושי אלא אם כן הוא טולקו. הטולקו יכול לבחור להופיע כבן אדם, אבל לא בגלל שהוא סובל אלא בגלל שזה מועיל למישהו. אבל במידה שהוא עדיין לא טולקו, אם הוא נולד כילד, אז הוא עדיין בעולם הסובל, כי מי שיש לו גוף, הגוף הזה צריך להזדקן, אז הוא עדיין בעולם הסובל.

יכול להיות שהוא כבר צבר המון חסד והוא כבר ראה ריקות ישירות בחיים קודמים, ואז יש לו עוד להשלים את הדרך, אבל הוא כבר בדרך החוצה. יכול להיות שבחיים האלה הוא יראה ריקות בפעם הראשונה, ואז יהיו לו עוד כמה גלגולים לפני שהוא יצא החוצה. אז הגיל פה הוא לא כל כך רלוונטי, כי אם את תחשבי שהיינו פה אינספור גלגולים אז אם זה קורה בגיל חמש או בגיל עשרים או בגיל חמישים, זה לא רלוונטי. כמה שנים זה כלום, זה זניח לעומת האינספור הגלגולים שהיו לנו.

4. גוף החוכמה

- דיברנו על גוף הצורה של הבודהה – [הרופאקיה] ואמרנו שני חלקים:
 1. נירמנאקיה – זה שמופיע, גוף המופע.

¹ טבולה ראסה – דף חלק או דף לבן.

2. **והשני – גוף העונג של הבודהה** - זה שיושב לו בגן עדן שלו, שהוא עשוי מאור, ותיארנו אותו כל כך יפה לפרטים.

• עכשיו עברנו לגוף המנטאלי של הבודהה – ולגוף המנטלי של הבודהה [הדהרמקאיה]:

3. מספר שלוש – **הסוּבְהוּוּקְאִיָּה** – הייתה הריקות וההיפסקויות.

4. ועכשיו אנחנו מספר ארבע. זאת אומרת החלק השני של הגוף המנטאלי של הבודהה.

אז חזרו אחרי:

ཡེ་ཤེ་ཅུ་ཀུ་

Yeshe chu ku

Yeshe – פירושו **חוכמה**.

Chu – זה **דהרמה**.

ו- **Ku** – זה **גוף**.

אז זה גוף החוכמה של הבודהה.

בסנסקריט [זה נקרא] **Jnyana dharmakaya**. ג'נייאנה דהרמקאיה.

פה מתכוונים לחוכמה של הבודהה.

מה זה החוכמה של הבודהה?

זה הידע-כל שלו. הבודהה יודע הכל; הוא יודע עבר, הווה, עתיד של כל היצורים, בכל המקומות, בעת ובעונה אחת, באופן ישיר, וספונטני, וסימולטני, וזה מה שמאפשר לו לעזור לכל היצורים.

כיצד משיגים את החוכמה של הבודהה

איך יוצרים את ה **Jnyana Dharmakaya** הזו? איך אדם מפתח ידע כל? ב-**Jnyana Dharmakaya** יש לבודהה את היכולת לדעת מה שכל יצור צריך, כי הבודהה יכול לקרוא בדיוק כל אחד. כדי שהוא יוכל לפתח כזאת יכולת מדהימה, לפני זה מה הוא צריך?

מהקהל: בודהיצי'טה.

המורה: הוא חייב להיות מעוניין לפתח כזה דבר;

- הוא צריך נורא לאהוב את כל היצורים.
- וגם צריך שיהיה לו חמלה אדירה, שלא יכולה לסבול שהם סובלים, והוא לא מסוגל לעזור להם.

גוף החוכמה קשור בהבנה של ריקות וכך הלאה, אבל הוא לא קורה בלי האהבה האדירה הזאת שבאה מבודהיצי'טה. וזה מה שמבדיל נירוונה רגילה מההארה המלאה של הבודהה, שבאה יחד עם הבודהיצי'טה, יחד עם האהבה האדירה הזאת.

האהבה האדירה הזאת, היא זאת שיוצרת ידע-כל, ואין ידע כל בלי זה.
לא יכול להתפתח ידע-כל בלי שיש עניין עצום, דחף בלתי מרוסן,
לעזור לכל היצורים להגיע לרמה הזאת;
שאני, אני אישית אוכל לעזור לכל אחד ואחד.

וגשה מייקל אומר שכולנו, הוא קורא לנו **under-achievers** – תת משיגנים. אנחנו כל הזמן מחפשים לעזור לעצמנו, ולפעמים אולי לעוד איזה ילד או שניים במשפחה, או ככה. אנחנו חושבים שזה המכסימום שאנחנו יכולים לעשות. הוא אומר: "אנחנו תת משיגנים";

כולנו נולדנו עם הפוטנציאל לעזור לכל היצורים, לכל היצורים, ואנחנו לא יכולים למצוא אושר מלא עד שלא נממש את הפוטנציאל הזה. ובגלל זה אנחנו כאן".

הסרטים שמייצרים שמה בהוליווד, יש תמיד שמה משהו שמציל את העולם, ואנשים באים לראות את הסרטים האלה. למה?

מהקהל: כי זה מה שהם רוצים לעשות.

המורה: כי זה מה שהם רוצים לעשות, כי זה מה שטמון בנו עמוק בתוכנו.

אז זה הדהרמקאיה, ה-Jnyana Dharmakaya, ולפעמים אומרים בקיצור 'דהרמקאיה'.

כשרואים ריקות ישירות², דרך אגב, איזה אספקט של הבודה פוגשים? את הדהרמקאיה. זה שני הגופים המנטאליים האלה יחד. לא את הגוף הפיזי, הגופים המנטאליים של הבודה.

שאלה מהקהל: אבל אמרת שהארייה הוא כן יכול לראות את הגוף [עונג]?

המורה: אחרי שהוא יוצא ממדיטציה של ריקות.

בזמן המדיטציה של ריקות, הוא לא פוגש את הגופים הפיזיים, רק את הגופים המנטאליים. אז כשהוא יורד משמה, אז יש חוויה: 'פגשתי את אלוהים' – פגשתי את המינד של הבודה, של יצור שמימי, יצור שיכול לראות את כל היצורים, ולאחוב את כל היצורים, ומסוגל לעזור לכל היצורים, ואז אתה נופל אפיים ארצה. אז זה הגוף שפוגשים כשרואים ריקות ישירות. הריקות מופיעה לאותו baby arya שיושב במדיטציה, בתור תודעה שמימית, תודעה של ישות שמימית.

הסגולות המיוחדות של חוכמת הבודה

כאמור,

- ה-Jnyana Dharmakaya מסוגלת לראות כל אובייקט ביקום;
- עבר, הווה, עתיד;
- יותר מזה! הבודה יכול לראות בו זמנית מציאות יחסית ומציאות אולטימטיבית. ואפילו ארייה שראה ריקות ישירות, עד שהוא לא בודהה, הוא לא יכול לעשות את זה בו זמנית; או שהוא במדיטציה של ריקות, או שהוא במציאות יחסית.

**הבודה לעולם לא יוצא מהמדיטציה של ריקות.
הוא כל הזמן במדיטציה של ריקות, ובו זמנית רואה את המציאות היחסית.
ורק בודהה יכול לעשות את זה.**

ולכן יש לנו תיאורים בסוטר³ שהבודה יושב לו שמה במדיטציה, ומנהל את ההצגה באותו זמן. וכשאומרים שהוא התיישב לו ונכנס לו למדיטציה, אז אומרים לנו פרשנים: 'זה רק מעמיד פנים שנכנס למדיטציה, כי הוא כל הזמן במדיטציה'.

אז לגוף הזה יש את הידע-כל הסימולטני, יכולת בו זמנית לראות מציאות אולטימטיבית ויחסית,

- ויש לו כל הזמן את החמלה האולטימטיבית.

² בהרצאתו של גשה מייקל, שאותה הוא נתן בסמוך לשיעור זה, הוא קרא למפגש הישיר עם הריקות: 'כשפוגשים את אלוהים'.
³ סוטר הלב.

הבודהיסטות שרואים

מהקהל: כל מקרה של ראיית ריקות, אמרנו שזה משהו מאוד קצר, וכשהוא יוצא מזה הוא מבין את זה ואחר כך הוא פועל בעצם על פי זה. במדיטציות הבאות זה, זה הולך ומ[מתארך]?

המורה: האם מתארך הזמן?

מהקהל: כן, כי הוא צריך כל הזמן לצבור המון המון המון חסד וקארמה מאוד טובה כדי...

המורה: החסד נצבר גם כשהוא מחוץ למדיטציה.

**הריקות שהבודהיסטות פוגש היא אותה ריקות.
אבל המיינד שפוגש את הריקות, מפתח יכולות שהן יותר ויותר נשגבות.**

אז בודהיסטות ברמה שמונה⁴ שרואה ריקות, ובודהיסטות ברמה ראשונה שרואה ריקות, הריקות היא אותה ריקות - המיינד שונה.

אנחנו לא יכולים לראות ריקות לפני שהגענו לשייקה, כי צריך רמה מסוימת של מיינד מינימלית, לפני שאפשר לראות ריקות. ואחר כך שוב ושוב רואים ריקות ברמות שהולכות ומתקדמות. ההבדל הוא לא באובייקט שרואים, אלא בסובייקט: המיינד שתופס את הריקות הוא ברמה שונה, אבל הריקות היא ריקות.

הבודהה אינו משחית מילים לריק

בואו נחזור רגע לסטרה, ונסיים את הפרק הזה.

בתחתית עמוד 5 קראנו:

'הו, סובהוטי! מה דעתך? הסימנים הנשגבים הם עצמם כוזבים.'

נכון? זה מה שהבודהה אומר.

'במידה שאין הם כלל קיימים, הרי שהסימנים הנשגבים הם בלתי כוזבים. כך גם יש לראות את מי שהגיע לכך: כמי שאין לו כל סימנים, כל סימנים שהם.'

העניין עם הסימנים חוזר על עצמו בסטרה פעמיים. פעמיים הבודהה מדבר על סימנים נשגבים, ועל הריקות של הסימנים הנשגבים. ויש הרבה חזרות בסטרה. ומכיוון ש

הבודהה הוא לא טועה, והוא לא משחית מילים לריק,

אז אם הוא חוזר פעמיים, יש סיבה.

והפרשנים אומרים שהסיבה שהוא חוזר פה פעמיים, זה:

1. פעם אחת הוא מדבר על הגוף הפיזי של הבודהה,

2. ופעם שנייה על הגוף המנטאלי של הבודהה.

⁴ בודהיסטות ברמה שמונה – אדם המתרגל את המהינה ומגיע לדרך הראייה, כלומר רואה ריקות ישירות - הופך בו בזמן לבודהיסטות בדרגה ראשונה, מאחר שיש לו בודהיציטה אמיתית. יש עשר רמות של בודהיסטות שאותן עליו לפתח, בטרם יהפוך לבודהה מושלם, ובכל רמה הוא משכלל את אחת השלמויות.

הריקות של גופי הבודהה

מה פירוש שהגוף הפיזי של הבודהה אין לו קיום עצמי? מה זה אומר? שהוא השלכה. של מי? של הבודהה. הבודהה משליך את עצמו, למשל, עם גוף העונג.

– מאיפה בא גוף העונג של הבודהה? מהחסד.

– מאיפה בא גוף החוכמה של הבודהה? – ממכלול החוכמה - מהפיתוח של ריכוז מדיטיבי, ורכישת חוכמה תוך כדי שינה. אלה יוצרים את הסיבות הקארמיות לגוף החוכמה של הבודהה.

• אז הגוף הפיזי של הבודהה – מוצאו במכלול מעשי החסד שאנחנו עושים.

• והגוף המנטאלי של הבודהה - נולד כתוצאה משתי השלמויות האחרונות, של המדיטציה ושל החוכמה.⁵

והגוף הפיזי של הבודהה הוא ריק, והגוף המנטאלי של הבודהה הוא ריק. פירוש, שהבודהה משליך את עצמו עם גוף של עונג, או עם גוף מופע, או גוף שיכול להופיע בו זמנית במיליון פלנטות, בגלל כל החסד שהוא עשה.

ואז, בדיוק כמו שהקארמה שלנו מאלצת אותנו לחוות את עצמנו משליכים את עצמנו כפי שאנו חווים את עצמנו כרגע, הקארמה של הבודהה – או כבר נקרא לזה 'מכלול החסד של הבודהה' – מאלץ אותו לחוות את עצמו, כמשליך את עצמו עם גוף העונג השמימי בגן עדן הנשגב של הבודהה, או עם גוף המופע שיכול להופיע ולעזור לכל יצור ביקום, או עם ידע כל שידע מה כל יצור צריך, וכך הלאה.

זה הכל בא מהשלכות של הבודהה עצמו. מצד עצמם, הדברים האלה ריקים ולא קיימים, וזה מה שהבודהה אומר פה בסוּטרה. הוא אומר:

'הסימנים הנשגבים הם עצמם כוזבים. במידה שאין הם כלל קיימים, הרי שהסימנים הנשגבים הם בלתי כוזבים.'

מהקהל: זה משהו שרק הבודהה אבל רואה, חש, מרגיש?

המורה: כן, ואלה שהם ארייה ומעלה למשל יכולים לראות את גוף העונג של הבודהה. ואנחנו כולנו פוגשים כל הזמן את הנירמנקה רק אנחנו לא יודעים לזהות את זה. אנחנו כל הזמן פוגשים.

מהקהל: אנחנו רואים את עצמנו כפי שאנחנו רואים את עצמנו, מאותן סיבות בדיוק, הכל אותה חוקיות.

המורה: הכל בדיוק אותה חוקיות. לא רק זה.

לא רק שהריקות של הגופים של הבודהה פירושה שהמיינד שלו מאלץ אותו להשליך השלכות כאלה, אלא שהמיינד עצמו שמשליך את ההשלכות האלה, גם הוא ריק. זה הדבר האחרון שהאדם צריך לחוות באופן ישיר לפני שהוא יכול להגיע להארה – זה שאפילו המיינד שתופס את כל הדברים האלה, גם הוא אין לו שום קיום עצמי.

וזה קשה, כי איך הוא יתפוס את זה במיינד?

⁵ שש השלמויות: 1. נדיבות-נתינה 2. מוסר 3. אורך רוח 4. חוות המאמץ 5. מדיטציה 6. חוכמה.

כיצד יכול מיינד שהוא ריק להשליך את המציאות?

שאלה מהקהל: אז איך הוא משליך?

שאלה: איך הוא יכול להשליך אם הוא ריק?

המורה:

ריק - אין פירושו לא קיים. הוא קיים ומתפקד. ריק - פירושו ריק מקיום עצמי מצד עצמו, בלתי תלוי במה שאני עשיתי לאחרים בעבר. זה הפירוש של 'ריק'.

הגוף הזה הוא ריק, אלא שהוא קיים ומתפקד. ממה הוא אם ככה ריק? הוא ריק מקיום עצמי שהוא בלתי תלוי במה שאני עשיתי לאחרים בעבר.

המיינד שלי גם ריק. המיינד שלי משליך מה שהוא משליך מתוך הזרעים הקארמיים, וגם הוא השלכה.

מה שעוזר לראות את הריקות של המיינד זה, למשל, לראות אותו כמושג או תווית שאנחנו מדביקים לרצף של רגעים, ואין לו איזה קיום עצמי. זה לא איזה משהו שקיים מצד עצמו, בלי שאני אשליך על אוסף של רגעים. אבל זה כבר אובייקט שלראות את הריקות שלו יותר קשה⁶, ובסוטר יש לנו דרגה הולכת ומתעדת של דברים, שעל הריקות שלהם אנחנו מדברים.

כן.

שאלה מהקהל: אם המיינד ריק מקיום עצמי, שבלתי תלוי במעשים שעשיתי לאחרים בעבר, אז איך זה שהקארמה משפיעה עליו?

המורה:

רק ככה היא יכולה להשפיע עליו. אלמלא היה ריק, אם היה קבוע, אז הוא לא היה מושפע מן הקארמה. בגלל שהוא ריק, אז זה משנה מה אני עושה לאחרים. למשל, אם אני עושה הרבה טוב לאחרים, נכפה עלי לחוות מיינד שהוא מאושר כל הזמן.

שאלה מהקהל: או קיי. אבל הוא בלתי תלוי במה שעשיתי לאחרים בעבר?

המורה: הו! הוא רק תלוי במה אני עושה לאחרים.

זה שלילה כפולה. זה מבלבל.

ריקות וקיום תלוי

אז אני אגיד שוב. אני אדבר על הגוף שיהיה יותר קל קצת.

הגוף הזה קיים ומתפקד. יחד עם זה הוא ריק. הוא ריק ממה? הוא ריק מקיום עצמי שהוא בלתי תלוי במה שעשיתי לאחרים בעבר.

אם אני אגיד לך: 'תראי לי את הגוף שמדבר אליך עכשיו. תצביעי!'

(התלמידה מצביעה על לאמה דבורה).

הנה, יופי.

עכשיו תראי לי את הגוף שמדבר אליך, שהוא בלתי תלוי במה שאת עשית בעבר לאחרים.

⁶ נושא חשוב זה נידון ביתר הרחבה בקורס מס' 12, על פי הפרק על החוכמה במדריך לחיי לוחם הרוח מאת מאסטר שנטידווה. ראה בקישור <http://www.heart-dharma.org.il/files/C12.htm>

מהקהל: אין גוף כזה.

המורה: אין גוף כזה. אז מבחינה זאת אני ריקה. את עדיין שומעת אותי מדברת, אבל לא קיימת שמה דבורה שמדברת, שהיא לא תלויה במה את עשית לאחרים בעבר.

מהקהל: כן. השלילה כפולה.

המורה: כן. זה תמיד שלילה כפולה בריקות.

שאלה מהקהל: את יכולה לנסח את זה חיובי?

המורה: אז זה לא יהיה ריקות. זה יהיה קיום תלוי. זה הצד השני של המטבע.

- אין פה בשבילך דבורה שהיא בלתי תלויה במה שאת עשית לאחרים בעבר,
- ויש כאן דבורה שהיא תוצאה ממה שאת עשית לאחרים בעבר.

כן.

מהקהל: מדוע אם ככה, אנחנו, אני מניח, כולנו פה רואים את המורה שיושבת לפנינו, בצורה מאוד מאוד דומה. אם הכל נובע מהקארמה שלי בפרט, ושלה בפרט, כל אחד עם המטען האישי שלו, היינו צריכים לראות משהו לפנינו עם שונות עצומה? אני מבין שזה ריק, וזה תלוי בתודעה שלנו, אבל למה אנחנו רואים דבר כמעט זהה?

המורה: אתה מניח פה הנחה. אם תלכו ותדברו עלי ביניכם בהפסקה, תגלה שיש שונות. כל שני אנשים לא רואים אותי באותה הצורה. עובדה, יש כאלה שהלכו בהפסקה. ☺

מהקהל: החושים לא קולטים אותו דבר?

המורה: אפילו זה לא. לזה יש ראייה יותר חדה, ולזה יש ראייה פחות חדה. זה אוהב את צליל הקול, זה לא אוהב את צליל הקול. אפילו זה לא.

אבל יש דמיון. יש גם דמיון בינינו, שאנחנו כולנו בני אדם למשל. אז יש דמיון בקארמות שלנו, ויש לנו עוד יותר דמיון, שכולנו עכשיו יושבים באותו שיעור דהרמה, ומקשיבים לאותם הצלילים שבאים מפי אותה מורה. אז הדמיון הזה, יש לו סיבות קארמיות. יש לנו קארמות מאוד דומות שמבשילות ברגע זה בשבילנו. אנחנו היינו בעבר כקבוצה יחד, הרבה פעמים, ולכן אנחנו פוגשים את עצמנו עכשיו ככה, וזה מבשיל כרגע. מה שלא נותן לזה שום קיום עצמי.

מהקהל: לאמה דבורה.

המורה: כן?

מהקהל: האם אפשר היה להסביר ריקות פרקטית בצורה כזאת: נגיד שכל דבר שאני עושה נכנס לאיזה מיכל ריק. אני עושה משהו אז נכנס אור, ואני עושה משהו אחר - רעל. אני צוברת, ויש לי כזה [מיכל] ענק. אחרי זה אני הולכת לדרכי במסע החיים, וכל פעם אני פוגשת את אחד מה [מעש]ים שם.

המורה: זה מודל נחמד מאוד, ומשתמשים בו בבודהיזם. קוראים לזה Mind Only School.⁷

מהקהל: הא! מה את אומרת?

המורה: אנחנו נלמד את זה בקורס 15, והוא לא בלתי נכון. יש שם רק בעיה, איפה זה הקופסה הזאת הגדולה, שמחזיקה את כל הדברים?

⁷ אסכולת 'רק תודעה' - השלישית מבין ארבע אסכולות עיקריות בבודהיזם הקדום.

שאלות על גופי הבודהה

כן.

מהקהל: יש לי שאלה לגבי הגופים של הבודהה. כשאומרים 'הגופים של הבודהה', אז הכוונה לשאקיימוני?⁸

המורה: ☺ כן ולא ☺, לא רק.

שאלה מהקהל: לא. אני אגיד לך למה אני שואל. כי כתוב כאן: 'יש לו פמליה של תלמידים, שהם בודהיסטות ואריות ברמה גבוהה'. מי זה [ש]יש לו? זה שאקיימוני?

המורה: זה הבודהה שיושב בגן עדן שלו, זה שאתה תהיה.

מהקהל: זה לא בודהה ספציפי?

המורה: זה כל בודהה. כל בודהה, כל אחד מאיתנו כשיהפוך להיות בודהה, יהיה לו את ארבעת הגופים והוא ישב לו בגן עדן עם גוף מדהים עשוי מאור, ויהיה מוקף בפמליה של תלמידים שהם כולם אריות בודהיסטות.

שאלה מהקהל: ויהיה לו שלושים ושניים סימנים מיוחדים?

המורה: ויהיה לו את כל הסימנים.

מהקהל: יש מקום לכולם. ☺

מהקהל: אבל גם במדיטציה, אם מודטים על הדמות הזאת, אז כן מביאים את השאקיימוני מול העיניים?

המורה: זאת אחת הדרכים.

מהקהל: אני מתכוון, לקחת משהו שאתה יכול להזדהות איתו.

המורה: משהו שאתה יכול לדמיין באופן מאוד ברור את הפרטים שלו, כי אנו רוצים חדות במדיטציה. אנחנו רוצים חדות, אז אנחנו לא עושים מדיטציה בדרך כלל, אם זה על דימוי פיזי, על משהו שאנחנו לא יודעים איך הוא נראה. כן. למרות שאפשר לעשות מדיטציה על רעיון - על רעיון של בודהיציטה, למשל, אבל אם עושים על תדמית של הבודהה, אז אתה רוצה שיהיו לה פרטים שאתה תוכל לראות אותו.

אבל לי יש שאלה אליך: איפה שאקיימוני בודהה נכנס פה בתוך הסיפור?

שאלה מהקהל: איפה הוא נכנס? הוא נכנס סלל את הדרך.

המורה: לא, לא! אבל בסיפור של ארבעת הגופים של הבודהה?

מהקהל: כבר יש לו את הגופים האלה.

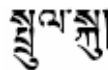
מהקהל: זה בגוף המופע.

המורה: זה בגוף המופע, זה ב-Nirmanakaya. ובאיזה חלק של הנירמנקאיה? אתם זוכרים כשדיברנו על נירמנקאיה, דיברנו על

מהקהל: על גוף העונג.

המורה: לא, גוף העונג זה לא נירמנקאיה. גוף העונג - זה הסמבוגקאיה.

בגוף של הטולקו.

Trulku

היו שם שני אספקטים לגוף המופע:

⁸ בודהה שאקיימוני - הבודהה ההיסטורי מלפני 2,500 שנה.

- היה אספקט אחד שיש לכל בודהה - וזה היכולת הזאת לשכפל את עצמו, ולשלוח את עצמו [כ]הרבה כפילים בצורות שונות, לפי מה שמתאים ליצורים השונים. אתם זוכרים? כתבנו את הבית היפה מהתפילה, איך הבודהה מסוגל לשלוח את עצמו באלפי מופעים, במיליוני מופעים, כמו שמתאים לכל היצורים. זה היה אספקט אחד של הנירמנקאיה.

- יש אספקט אחר - שנקרא 'הנירמנקאיה הראשית', שהזכרנו אותו, וזה למשל שאקיימוני בודהה, כמו שהוא מופיע, וכולם מזהים: 'הא! זה בודהה', ובאים ללמוד אצלו. זה הנירמנקאיה הראשית. כי בודהה יכול להופיע לי כרחש של עלים בעץ שמביא לי תובנה, אבל זה לא הנירמנקאיה הראשית. הנירמנקאיה הראשית - זה כמו שאקיימוני בודהה שהופיע לפני 2,500 שנה. והוא לא היחיד, אבל בעידן שלנו, בדורות שלנו, הוא היחיד.

מהקהל: כשמדברים על נגרג'ונה שהוא הבודהה השני, אז מתייחסים אליו כמו אל בודהה שאקיימוני? כשאומרים 'הבודהה', כולם מדברים על בודהה שאקיימוני, על המופע הזה, נכון?

המורה: תלוי אני חושבת, באיזה הקשר אומרים את זה. אני חושבת שהקשר שבו אומרים 'נגרג'ונה'⁹ - בתור הבודהה השני - זה הקשר של פשוט כבוד לנגרג'ונה; של לתת כבוד והערכה ל-teaching שלו.

שדה החסד

קורס שלוש מי עשה? הו! הרבה. אז אתם יודעים על השלבים המקדימים למדיטציה, נכון? אז בשלבים המקדימים, אנחנו קודם יוצרים את שדה החסד, ליצור איתם חסד, בשביל המדיטציה. אז יש תיאור מפורט של שדה החסד, יש לנו גם טַנְקָה¹⁰ כזאת. אז יש שם הרבה הרבה דמויות. זה לא הנושא שלנו היום, אז אני אגיד את זה רק בקיצור.

אז כשמתארים את שדה החסד, אז יש שמה:

- פה יושב המורה. זה המורה האישי שלכם, מוֹרָה או מוֹרָה, אבל הוא יושב בדמות של הבודהה,
- ומאחוריו השושלת וכל המורים שלו או שלה, שלימדו אותו.

שאלה מהקהל: זה מי שבחיים ומי שלא בחיים, כן?

המורה: כן, כן. רובם לא בחיים.

- עכשיו פה יש קבוצות. יש פה דמות מרכזית מוקפת בדמויות, וגם פה דמות מרכזית מוקפת דמויות. פה [במרכז] זה בודהה.

- עכשיו פה, מצד זה של הבודהה [משמאל לבודהה], יש את השושלת של החוכמה.

ויש ייצוגים בכל אחד מן הצדדים.

אז בדרך כלל, הדמות שתייצג כאן את השושלת הזאת, תהיה **מנג'ושרי**. **מנג'ושרי** הוא דמות שמימית, מלאך אם תרצו, וסביבו ישבו מורים גדולים שתרמו להבנה שלנו של חוכמה ושל ריקות; מופעים שבאו בשר ודם לעולם הזה, שאחד מהם הוא **נגרג'ונה**, שמפיצים את החוכמה הזאת. אז פה יהיה **נגרג'ונה**, פה יהיה **ארנ'ידווה**, **צ'אנד'קירטי**, **ד'הרמקירטי**, כל אלה יהיו כאן. הם מאוד חשובים במסורת שלנו ונלמד [אותם].

- ובצד השני [מימין לבודהה] זה נקרא 'השושלת של פעולות רחבות טווח'.

מה זה פעולות רחבות טווח? זה מה שעושה בודההיסטווה. בודההיסטווה רוצה לעזור לכל היצורים, אז הוא פועל למען כל היצורים, אז 'הטווח הרחב' פה זה כל היצורים. פעולות רחבות טווח, זה הפעילות הזאת - הבודההיסטווה שמתאמן בשלמויות וכך הלאה, כדי להיות מסוגל לעזור לכל היצורים. אז זאת השושלת של הבודההיצ'יטה בעצם, של החמלה, של האהבה.

⁹ אריה נגרג'ונה - Arya Nagarjuna נחשב כמי שהביא אלינו את הכתבים על שלמות החוכמה, לאחר שאלה היו גנוזים במשך כמה מאות שנים. נחשב כמורה גדול של ריקות ואבי "דרך האמצע". חיבר כתבים רבים, ביניהם 'מחרוזת אבני החן', 'מכתב לידיד' ועוד.

¹⁰ ציור של דמויות קדושות, במסורת הטיבטית.

הדמות השמימית שמייצגת תהיה **אָוּלוֹקִיטְשׁוֹרָה**, צ'נְרִסִיק. הוא ההתגלמות של החמלה. הוא הדמות השמימית שמגלמת את החמלה והאהבה, וסביבו יש את **מאסטר שנטידווה**, ובודהיסטות גדולים אחרים.

- ופה יש גם דמויות טנטריות,
- וגם כל מיני בודהות מ'המאזינים'¹¹
- ומ'הבודהות שהגיעו בעצמם,
- ומגינים של הדהרמה יש פה.
- ויש עוד הרבה דמויות שם בשדה החסד.

כל זה פעם אחרת.

שאלה מהקהל: אז את כל זה צריך להביא בתמונה?

המורה: יש כאלה שכן, יש שרואים את כל הפרטים האלה. אני לא. אני רואה רק את הדמות המרכזית.

כוזבים ולכן אמיתיים

שאלה: מדוע אומר הבודהה שהסימנים המיוחדים של הבודהה הינם כוזבים, אלא שהם בכל זאת אמיתיים?

אפשר לשאול את אותו הדבר על כל דבר בסוטר, כי הוא אומר את אותו הדבר על כל דבר בסוטר, נכון? ממש אותה שאלה. הוא אומר שהם כוזבים ולכן הם אמיתיים.

- **באיזה מובן הם כוזבים?**

מהקהל: אין להם קיום מצד עצמם.

המורה: אין להם קיום מצד עצמם. מהצד הזה הם כוזבים. מה זאת אומרת שאין להם קיום מצד עצמם?

מהקהל: הם תלויי השלכה.

המורה: הם לא קיימים בלי תלות בהשלכה. של מי? למשל, של הבודהה שהוא משליך את עצמו כך. זה איך שהם כוזבים. הם לא קיימים מצד עצמם.

- **באיזה מובן הם אמיתיים?**

מהקהל: יש להם קיום קונבנציונלי.

המורה: יש להם קיום קונבנציונלי והם מתפקדים. מה התפקוד של הסימנים של הבודהה?

מהקהל: הם מזהים את הבודהה.

המורה: הם מזהים את הבודהה. פרפקט. ☺

הסימנים האלה, לאיזה מהגופים של הבודהה יש אותם?

מהקהל: גוף העונג.

המורה: לגוף העונג. מי יכול לראות את גוף העונג? רק האריות והבודהיסטות. אז זה בשבילם, ככה הם מזהים את הבודהה.

יש להם עוד תפקידים.

יש למשל לבודהה שצורה כזאת מגולגלת, שיושבת לו פה¹², והיא מגיעה עד סוף כל היקום. הוא יכול ללכת לשמה ולבדוק הכל, כמו היום בניתוחים, מחדירים כל מיני צינורות עם מצלמה קטנה בקצה, נכון? ורואים מה שרוצים לראות בגוף; אז הוא שולח כזו לאן שהוא רוצה, ויש לו עוד כל מיני...

¹¹ 'המאזינים' – הוא כינוי למתרגלים בודהיסטים שעיקר תרגולם מבוסס על הרצון לחלץ את עצמם מחיים של סבל ולהגיע לנירוונה.

¹² לפי המסורת מיקומה של שצורה זו הוא ב"עין השלישית", במקום שבין שתי הגבות.

שאלה מהקהל: לאמה דבורה, אנחנו כאן בעולם האנושי יודעים את הסימנים האלה? או כי מישו ראה אותם?

המורה: כן. כי מישו ראה אותם והם כתובים.

שאלה מהקהל: יש ארבעה גופים של הבודה. יש מצב מסוים שאפשר לראות אחד מהם?

המורה: למשל, את גוף העונג של הבודה יכולים לראות יצורים שהם לא בודהות אבל הם די קרובים לבודהות. הם כבר בודהיסטות ברמה גבוהה.

למה בכלל ללמוד על הגופים?

מהקהל: בעניין הזה של הגופים, לא ברור לי איפה זה רלוונטי לי.

המורה: בשביל מה אנחנו לומדים את זה?

מהקהל: כן. אני לא תופס איפה זה פוגש אותי.

המורה: בוא אני אשאל אותך: איפה פגש אותך זה שגשה מייקל מתאר לך ראייה ישירה של ריקות? למה אתה חושב שהוא בא לכאן לעשות את זה?

מהקהל: עוד לפני שהוא בא, כשהסברת את השלב הזה של ה- *Jor lam* [דרך ההכנה], זה דיבר אלי. ראיתי איפה זה רלוונטי,

המורה: כי זה פורס לך את הדרך קצת

מהקהל: זה פורס לי את הדרך, גם זאת חוויה שלמשל, שיש בה את המקום של חוויה מסוימת, וירידה ממנה. הדבר הזה, יש בתוכי משהו שיכול להיתפס אליו. המקום הזה של הגופים - זה נסתר ממני.

המורה: אני יכולה להגיד לך שגשה מייקל, כשהוא בא והוא מתאר מחוויה אישית, מה זה לראות ריקות ומה זה לרדת משם, הסיבה שהוא בא ומחלק את הידע הזה, זה בשביל לשתול בנו זרעים שכשהם יבטו, זה מקרב אותנו לחוויה בעצמנו.

אותו הדבר בדיוק כשאנחנו מלמדים על הגופים של הבודה. כשאתה שומע על זה, אז זה מקרב אותך למצב הזה. אז כשאנחנו עושים את התפילה 'שיזכו בגופים נשגבים אשר משני אלו המה נובעים', אז אנחנו עכשיו יודעים מה אנחנו מאחלים ליצורים, למשל; מה אנחנו מאחלים לעצמנו. וכל פעם שאתה עושה, למשל, את התפילה הזאת, ואתה מהרהר במה זה הגופים הנשגבים האלה שאתה מאחל לכל היצורים ולעצמך, כל פעם שאתה מתחבר למחשבה הזאת, אתה מחזק את הזרעים האלה.

אין אף מלה בקורסים האלה שהיא מבוזבת. אבל תודה על השאלה.

תודעה אחת או תודעות נפרדות?

כן. עוד שאלות?

שאלה מהקהל: העניין של הגופים של הבודה, ברמת בודהות יש הבדלים, או שברמת הארבעה זה אותו הדבר כולם?

המורה: הם כולם באים מאותה דהרמקאיה. דהרמקאיה היא דהרמקאיה. עכשיו אנחנו רואים ייצוגים. נגיד, מנג'ושרי, מיוצג בצורה קצת שונה מצ'נרסיק. אז גוף העונג שלהם יכול להיות שונה.

איזה גוף עונג יהיה לך כשתהיי בודהה?

מהקהל: תלוי כמה שוקולד היא תאכל.

המורה: תלוי כמה שוקולד היא אכלה ©

גוף העונג שיהיה לכל אחד מאיתנו כשנגיע להיות בודהה, זה הדמות היפיפייה ביותר, מה שהכי יפה לך. מה שבעיניך הכי מדהים, הכי מקסים - זה מה שאת תהיי.

מהקהל: זה איך שהם רואים את עצמם בגן עדן.

המורה: הם יוצרים את עצמם ככה, ואז זה יכול להיות שונה מאחד לאחד, כן? בשביל אחד זה שחור, בשביל אחד זה לבן. ☺ אז גבר, בשביל אחד זה אישה, וזה לא משנה אם אני עכשיו גבר או אישה. מה שאני אהיה כבודהה - הבודהה הרי הוא לא גבר או אישה. יש לו רק מופע. הוא יכול להופיע ככה או ככה. זה גוף עשוי אור.

כן?

מהקהל: לכל בודהה, יש לו תפקיד אחר שם? יש חמש בודהות אחד אחרי השני?

המורה: הא! זאת חלוקה אחרת; כן. יש את המשפחה של חמשת הבודהות.

הבודהה יכול לממש מופע לפי מה שמתאים; אז אם מתאים לממש את עצמו כתמישה בודהות שכל אחד מייצג משהו אחר, זה מה שהוא עושה.

זה בשבילנו. זה בשבילנו. הוא יכול לממש את עצמו ככה או ככה.

מהקהל: אז למעשה הבודהה זה אחד, ואנחנו רק מפרשים בהתאם להבנה בתודעה שלנו פה, הנמוכה.

המורה: האם זרמי התודעה שלנו הם אחד, או הם נפרדים?

מהקהל: נפרדים.

המורה: נפרדים. זרם התודעה שלי נפרד מזרם התודעה שלך.

אז זרם התודעה שלי, כשאני אגיע להארה, עדיין יישאר נפרד מזרם התודעה שלה. כן או לא?

מהקהל: אני לא יודע. יש לי הרגשה שכולנו מופעים של אותו בודהה בעצם. אי אפשר לשלול את האפשרות הזאת, לדעת.

המורה: אני חושבת שנשאיר לכם לבשל את זה. זה טוב "לבשל" את הדברים האלה. זה טוב להרהר בהם ולנסות לפענח את השאלות האלה. גם אם לא נצליח להגיע לתשובה, עצם המדיטציה על זה מאוד יכולה לקדם אותנו בלראות דברים.

(מנדלה)

(הקדשה)